

Učimo djecu da grade mostove mira, povjerenja i suživota

Osmislili smo školski program razvoja tolerancije i uvažavanja kao pozitivnih vrijednosti u našoj maloj školskoj zajednici koja se razlikuje od drugih školskih zajednica jer se radi o „Dvije škole pod jednim krovom,,

Autorice: Šejla Džanan i Jelena Vukadin

Pedagoška uvjerenja

Radimo zajedno kao stručne saradnice (pedagogice) u jednoj školskoj zgradi u kojoj su smještene „ Dvije škole pod jednim krovom“ Prva osnovna škola Jaklić Bugojno , koja radi po Hrvatskon nastavnom planu i programu i Treća osnovna škola Bugojno, koja radi po Bosanskohercegovačkom nastavnom planu i programu.

Već pet godina realizujemo razne edukativne zajedničke aktivosti sa učenicima kroz Vijeće učenika i Tima vršnjačkih edukatora jer smo mišljenja, a i to se potvrđuje kroz našu zajedničku pedagošku praksu, da je to najbolji način suradnje, građenje mira i međusobnog razumjevanja u našoj maloj školskoj zajednici a tim i rušenja strahova i predrasuda.

Naša pedagoška uvjerenja temelje se na sljedećim ključnim načelima:

1. Međusobno učenje i razmjena: Svaka osoba nosi jedinstveno znanje, iskustvo i perspektivu koja može obogatiti druge. Kroz dijalog i suradnju, učenici i pedagozi postaju i učitelji i učenici.
2. Razvijanje empatije i razumijevanja: Učenjem jedni o drugima stvara se prostor za razvijanje empatije, prepoznavanje sličnosti i poštivanje različitosti, što jača osjećaj zajedništva i prihvaćanja.
3. Zajednička budućnost: Vizija učenja nije usmjerena samo na individualni razvoj već na izgradnju održive zajednice temeljene na solidarnosti, odgovornosti i zajedničkom cilju stvaranja boljeg društva.

4. Pozitivne vrijednosti kao temelj: Učenje se koristi za promicanje vrijednosti poput poštovanja, povjerenja, pravde, mira i suradnje, stvarajući okruženje u kojem se učenici osjećaju sigurno i motivirano.
5. Praktično učenje kroz suradnju: Aktivnosti temeljene na projektima, timskom radu i zajedničkom rješavanju problema omogućuju učenicima da primijene svoje vještine i znanja dok uče od drugih.
6. Prilagodba i inovacija: Prepoznamo važnost prilagodbe različitim stilovima učenja, potrebama i interesima, koristeći inovativne pristupe za poticanje međusobnog učenja i angažmana

Ova pedagoška uvjerenja pružaju temelje za stvaranje inkluzivne i poticajne obrazovne zajednice koja ne samo da razvija akademske vještine, već i priprema učenike za aktivnu ulogu u društvu temeljenom na pozitivnim vrijednostima.

POLAZIŠTA

Kao što sam već napomenula mi smo “ Dvije škole pod jednim krovom” i tako funkcionišemo već petanaest godina . Imali smo razne izazove (nerazumjevanja , sukobe , konflikte,neadekvatnu komunikaciju među učenicima ili nepostojanje iste i sl.) te smo smatrali da je neophodno bilo naći adekvatan odgovor na izazove kojima je izložena naša mala školska zajednica. Bili smo opredjeljeni da osmišljavamo školsku klimu koja će se bazirati na uviđanju te poštovanju različitosti i raznolikosti, na suradnji i dogovoru, razumjevanju svake strane i osobe te izgradnji tolerantnog i mirnog okruženja sa fokusom na razvoju socijalno – emocionalnih kompetencija kod učenika.

Uočilo smo naše prednosti a to je da smo različiti (nacionalno , vjerski , individualno),da slušamo i radimo po različitim programima I da imamo različita iskustva ali da to kao školska zajednica iskoristimo kao prednost i bazu u edukaciji učenja jednih od drugi, jedni o drugima I da nam to bude prilika za rast I razvoj pojednično.

Teško je možda nekome drugome ko ne radi i ne zna kako funkcioniše organizacija rada “ Dvije škole pod jednim krovom”, shvatiti koliko je trebalo vremena,razmjjevanja, podrške, pozitivne energije,entuzijazma da se ovakva jedna praksa realizuje u moru opstrukcija , straha , nerazumjevanja I sl.

Na početku jeste bilo nerazumjevanja,možda i straha “kako će djeca zajedno” učiti i raditi na određenim temama ali naša vjera u kvalitet ove ideje nije nas pokolebala da malim koracima idemo prema nekom većem projektu kakav i jeste snimanje zajedničkog filma na temu “ Tolerancije “ i prikazivanja kompletnog iskustva i doživljaja učenika te njihovo zajedništvo koje i danas traje .

CILJ I ŽELJENI ISHODI

Cilj je suradnja i razumjevanje ,učenje jednih od drugih o različitosti kao prednosti našeg okruženja te prevencija vršnjačkog te bilo kojeg drugog nasilja . Važno je da se učenici obje škole osjećaju prihvaćeno i sigurno u školi, u društvu,zajednici.Da razumiju i uvažavaju svoje potrebe i potrebe drugih učenika, nastavnika i roditelja. Da osjećaju kada trebaju dati dio svog vremena da bi pomogli nekome ko je u stanju određene potrebe . Da imaju pravo razmišljati i dati svoj sud o nečemu bez obzira na kritiku, da budu samouvjereni. Da prepoznaju svoje sposobnosti i da ih i dalje izgrađuju, da vjeruju u sebe.

Kod učenika obje škole se prepoznaje promjena u ponašanju, komunikaciji, odgovornosti ,smanjenje konfliktnih situacija, samopouzdanje i iskrenost,razumjevanje te uvažavanje i poštivanje jedni drugih, otvorenost u komunikaciji, spremnost na reagovanje i rješavanje problema kroz prihvatljive oblike komunikacije.

DETALJAN OPIS REALIZACIJE

KORAK 1. Pravljenje plana aktivnosti sa temama, akterima, načinom realizacije, vremenskim okvirom, terminima održavanja i načina realizacije planiranog mirovnog programa u našim školama. (Šejla Džanan , Jelena Vukadin).

KORAK 2. Razgovori na nivou škola , predstavljanje plana Upravama škola tražeći saglasnost od istih kao i od roditelja učenika . (Šejla Džanan , Jelena Vukadin direktorice škola Lejla Dedić,Kolovrat Sanela).

KORAK 3. Predstavljanje programa nastavnicima sa predviđenim aktivnostima (časna sestra Ivanka Mihaljević, vjeroučitelj Muhdin Omanović) te traženje odobrenja od istih da će se uključiti u realizaciju aktivnosti .

KORAK 4. Uspostavljanje suradnje sa predstavnicima vjerskog života(Imam Sultan Ahmedove džamije Kukić Edin,fratar crkve svetog Ante Padovanskog fra Ivan Pilić,predstavnik pravoslavne crkve nije bio zainteresiran za suradnju) na prostoru Općine Bugojno , sastanci i razgovor sa istima ,predstavljanje našeg programa , aktivnosti te načina njihovog uključivanja i vremenskog okvira.

KORAK 5. Prestavljanje programa učenicima sa predviđenim aktivnostima, zajedničko osmišljavanje materijala za realizaciju istih, osmišljavanje teme i scenarija za film kao i uspostava suradnje dva Vijeća učenika kroz zajedniče sastanke i radionice .

KORAK 6. Realizacija plana prema dogovorenim aktivnostima:

AKTIVNOST 1. Povodom obilježavanja Međunarodnog dana tolerancije i borbe protiv vršnjačkog nasilja u mjesecu novembru članovi Vijeća učenika Treće osnovne škole Bugojno i Prve osnovne škole Jaklić Bugojno zajedno sa pedagogicama Šejlom Džanan i Jelenom Vukadin pripremili su više aktivnosti, među njima, i zajednička posjeta vjerskim ustanovama na području Općine Bugojno, koja se po prvi put organizuje na prostoru Općine Bugojno.Tolerancija je prihvatanje i poštivanje različitosti,iz kojih trebamo učiti jedni o drugima.Upoznavajući druge ljude upoznajemo

njihovu kulturu,način života, tradiciju i vjeru, te time stičemo određeno znanje o drugima i postajemo bogatiji. Prihvatanje i razumijevanje drugog i drugačijeg je temelj za izgradnju boljeg društva ali i nas pojedinačno!

U tom duhu su učenici zajedno sa pedagogicama škola, vjeroučiteljicom časnom sestrom Ivankom Mihaljević i vjeroučiteljem Muhdinom Omanovićem posjetili vjerske objekte Sultan Ahmedovu džamiju i crkvu svetog Ante Padovanskog u Bugojnu.Učenici su imali priliku poslušati poučan govor efendije Edina Kukića i fra Ivana Pilića o važnosti svetih mjesta, suživota i poštivanja drugih kao i bogastvo različitosti na našim prostorima ali i o našoj istoriji te ulozi vjerskih objekata kroz istoriju i narod koji ovdje živi . (PRILOG BR. 1,2 slika posjeta vjerskim objektima)

AKTIVNOST 2. U okviru realizacije programa mirovne pedagogije koje organizuju pedagogice škola Džanan Šejla i Jelena Vukadin, a koji ima za cilj promociju vrijednosti tolerancije, uvažavanja i poštovanja različitosti te učenja jednih od drugih i jedni o drugima učenici Prve osnovne škole Jaklić i Treće osnovne škole Bugojno imali su priliku posjetiti časove islamske i katoličke vjeronauke koje su vodili vjeroučitelji škola Omanović Muhdin i časna sestra Ivanka Mihaljević.Prisutnost časovima vjeronauke i učenje o različitosti u vjeri ali o jedinstvu učenici su imali priliku razvijati svoju empatičnost i rušiti određene predrasude koje su egzistirale.

AKTIVNOST 3. U Prvoj osnovnoj školi Jaklić Bugojno održan je zajednički okrugli sto i radionica Vijeća učenika Treće i Prve osnovne škole Jaklić Bugojno na temu "Tolerancija poštivanje različitosti i prevencija vršnjačkog nasilja".

Voditeljice okruglog stola i radionice su pedagogice škola Džanan Šejla i Vukadin Jelena uz podršku članova Vijeća učenika obje škole. Zaključci proistekli sa okruglog stola usmjeravaju aktivnosti dalje međusobne saradnje učenika i promocije mira i suživota u zajednici.

AKTIVNOST 4. Formiranje radnih grupa koje su dobile zadatak za osmišljavanje scenarija sa svim aktivnostima I impresijama te naučenom za vrijeme trajanja zajedničkih aktivnosti (pedagogice škola Jelena Vukadin I Šejla Džanan) PRILOG 3.Video sa zajedničkih radnih sastanaka

AKTIVNOST 5. Rad na filmu , podjele uloga , snimanje scena,režija,tekst...montaža. (PRILOG 4. FILM "Tolerancija")

AKTIVNOST 6. U prizemlju naših škola organizovana zajednička promocija filma koji su uradili članovi Vijeća učenika Treće osnovne škole Bugojno i Prve osnovne škole Bugojno,Jaklić na temu "Tolerancije i poštivanja različitosti" uz koordinaciju pedagogica škola Džanan Šejle i Vukadin Jelene.Film je obuhvatio sve aktivnosti koje su zajednički realizovali učenici ove dvije škole u protekla dva mjeseca, a koje su se odnosile na razvoj vrijednosti tolerancije, poštivanja različitosti, suživota i mira u našoj maloj zajednici. Promociji su prisustovali učenici , roditelji , nastavnici obje škole (Prilog 5.Slika sa promocije filma)

AKTIVNOST 7. Promocija filma i našeg programa na širem lokalnom nivou ,Kristalna sala Općine Bugojno u okviru manifestacije koje je organizovalo Međureligijsko vijeće BiH.

EFEKTI; POSTIGNUTI REZULTATI

Učenici surađuju, kroz aktivnosti koje zajednički osmišljavaju uz koordinaciju pedagoga škola. I dalje uče jedni od drugih i jedni o drugima te promovišu u našoj maloj raznolikoj školskoj zajednici mir, toleranciju, uvažavanje i razumjevanje, suradnju i kompromis kao pozitivne vrijednosti. Učenici sami uočavaju probleme i potrebe u svojoj školskoj zajednici (Dvije škole pod jednim krovom). Primjetna su druženja između učenika dvije škole ne samo u školskom okruženju nego i u neformalnom druženju van školskog dvorišta. Kvalitetniji su socijalni kontakti. Kroz zajednički rad na određenim aktivnostima razvijaju svoje mišljenje i stav prema određenoj pojavi te osmišljavaju koji su najbolji načini da se određena problematika približi drugim učenicima kako bi ih zainteresirali za učešće. Rado učestvuju u aktivnostima , svoje slobodno vrijeme provode na osmišljavanju i realizaciji tema (i dalje ostaju u školi i poslije nastave te mnoge dijelove aktivnosti realizuju u kućama dogovarajući se kako i s kim). Postaju odgovorniji prema sebi ali i svojim prijateljima, kao i prema delegiranim zadacima, samouvjereniji su. Smanjuje se prostor za nasilne i incidentne situacije (odmah se reaguje i ne dozvoljavaju da se problem sakrije nego žele kroz razgovor se traži rješenje). Nastoje prevazići određena međusobna neslaganja (a dešavaju se u svakom dijelu procesa) i oko toga razgovarati. Šire krug prijateljstva kroz upoznavanja sa svim učenicima u školskoj zgradi. Kroz konkretnu međusobnu komunikaciju ruše određene predrasude i grade mostove prijateljstva i povjerenja, suradnje i uvažavanja drugog i drugačijeg (sposobnosti , interesovanja , ličnost , vjera , nacionalnost). Oni se sami ponašaju se kao Tim i tako djeluju. I najvažnije prepoznaju i imenuju individualnu promjenu kod sebe i tako šire pozitivnu promjenu i u svom odjeljenju i u našoj školskoj zajednici. Iako nas smatraju i uzimaju često za primjer „nekave čudne tvorevine „ mi s ponosom pokazujemo da smo izradili i da ćemo i dalje graditi mostove povjerenja i uvažavanja te da imamo priliku da učimo o različitosti i da je to naša prednost koju nemaju druge škole u našem okruženju.

Dodatni komentari i sugestije drugim nastavnicima koji bi željeli implementirati ovu ideju

Kroz priloge sam prezentovala minimum od aktivnosti, materijal je puno obimniji. Stojimo na raspolaganju za svaku dodatnu informaciju, kao i dostavu dodatnih priloga za svaku aktivnost koju smo realizovali u okviru našeg mirovnog programa.

Tags

NIN 2024

Collections

Nominovane prakse

NIN 2024